

Передплата

в «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
 на шість місяців . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 170 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на шість місяців . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо русне ми серце і віра руска» — з Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише напередні застереження. — Рекламі неопечатає вілні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Історична подія.

(X) В четвер зібрала ся перша російська дума державна в Петербурзі. Цар відкрив засіданє сего першого парламенту в присутности членів царської семі і державних та духовних достойників з незвичайною сьвітлостю. В таврійській палаті, подарованій свого часу Катериною єї любимцеви кн. Потемкино-ви Таврійському, згромадили ся вибрані до думи послы. Була се справді піднесла хвиля, хвиля великого історичного звороту самодержавного царства російского на шлях конституційного розвитку. Не тільки мужикам, але й осьвітченим людям в Росії, вибраним до думи, перед недавнім ще часом і в думку би було не попало, що они опинять ся в сій палаті, щоби там радити і ухвалювати про долю поселених в російській державі народів. З двох частин сьвіта просторого царства зібрала ся там послы всіх язиків і ісповідань, щоби почути царске слово яко заповідь красшої будуччини. В сій поважній хвилі певно неодному з присутних там послів пересунули ся в тямці всі ті гнобительства і страданя, які віками переносило населенє Росії від ледачого чиновництва, котре покладаючи ся на те, що Бог високо а цар далеко, допускали ся нечуваних надуживань. Але заразом в сій історичній хвилі могли они також відотхнути надією, що тепер уже щезне сей провал, який ділив царя від населеня, що тепер наближає ся кінець всякому безправству.

Правда, що ще не одна злая хуртовина може розвіяти сі сподіваня, що ще може «холодним вітром від надії» повіяти і зморозити всі ті гарні весняні цьвіти нового житя, яке має почати ся в Росії. Останні, навіть найновіші події не позволяють заманювати ся певними сподіванями, не заставляють до надмірних радощів. Треба ще довершити справдешньої казочної роботи велитеньської, щоби завести сякий-такий лад в занедбанім віками царстві, деморалізованім і визискуванім ледачим чиновництвом.

Всеж таки почин до сего уже зроблено і тому відкрите російської думи державної має велике історичне значінє. З сею хвилею вступає російске царство в чергу конституційних держав, починає перестроювати ся з самодержавного в народоправне царство. Вправді цар в престольній річи, якою повитав зібраних послів, лише натякнув про сию подію, що в Росії війшла з єго волі в житє

державна дума, котрої жалоби і домаганя бажав він вислухати, котрої раду хоче він в певних услівях прийняти безпосередно, без участі чиновництва. Цар прирік непохитно берегти утворені ним інституції, звивав до проясненя потреб близького єго серцю селянства до подвигненя народної просьвіти і добробиту, позаяк для «могутности і добра держави» потрібна не лише свобода, але також лад і законна основа.

Царска річ була лише натяком правительственной програми, яка має бути довершена в будуччині царем в спілці з державною думою, але кінцевий оклик: «помагайбі вам і мені» наповняє надією, що промощена пропасть, яка розділювала доси царя від єго народів. Як небудь цар все ще іменує ся «самодержцем», одначе сей вислів втратив уже своє давнє значінє, а чим більше зближить ся до народів і змагати ме до вдоволеня їх потреб, до утриманя свободи, ладу і порядку, до подвигненя національно політичного, культурного і економічного розвитку, тим спокійнійше і свободнійше буде єго царованє і не буде потреба такої великої і бачної охорони, якою окружено володаря всеросійского, коли їхав на відкрите державної думи. Коли «державні закони основні» будуть дійсностю, а державна дума буде не лише радити але й ділом причиняти ся до конституційного уладженя і розвитку Росії, коли цар ділити ме свою владу з народами, тоді настануть красші часи і для населеня і для володаря.

Вправді видані тепер оновні закони державні не дають певної поруки горожанських свобод, вправді діяльність державної думи може собі донерва здобути приналежні і потрібні їй права для успішної роботи законодатної, одначе як небудь вузка є та дорога, всеж она перегодом доведе до бажаної мети.

А в сій історичній хвилі також українсько-руський нарід, відданий самоволі російского чиновництва, відсуджений від усяких прав, лишений всяких свобод, відотхнув лекше, хоч ще не так скоро доведе ся єму осягнути те становище, яке єму належить ся і відповідно єго числовому і історичному значіню.

Всеж таки українські послы будуть мали нагоду перед сьвітом висловити потреби і домаганя свого народу, постояти за єго волю, за єго права. Тимто їм пересилаємо наше помагайбі!

Д О П И С Ь.

з Тернополя.

(Децо про народний театр.)

Тернопільська руска громада не має рішучо щастя до свого театру. Ті так часті а на розвій нашого театру некорисно впливаючі зміни в управі театру відбувають ся завсїгди в Тернополі. Ту доживають віку старі директори — ту розпочинають жите нові. Та й сего року знова таке лучилось. П. Садовский, який рік тому обняв театр в Тернополі, розпрощав ся з ним як раз в Тернополі, — виступивши ту один одинокий раз враз з п. Заньковецкою у «Батьковій казці» мав, як нас добігали слухи, виступити пять разів та перебути в Тернополі тиждень т. є до кінця цвітня — та не судилось видко Тернополеви. На тій одинокій виставі, хоча про се не знали люди, що она перша і послідна — не було ні одного порожного місця. Досить престора сая «Міщанського брацтва» була битком наповнена, та певно булаб така повна і на прочих чотирох виставах. Та ні! видко розсердилась у Львові таки дуже та нас покарали. Поїхали тай годі — не бувши у нас навіть 24 годин. Розумієсь — що оплескам і то горячим, бурливим не було кінця. Грали знаменито. Тому то дійсно і жаль і досада обняла майже всіх, коли довідались, що се їх послідний виступ. Другого дня рано відіхали на Підволочиска в Росію. В кілька день пізнійше відіхав п. Бойченко, розпрощавшись з публикою бенефісовою виставою «Барон циганський». Хоч се річ стара, що моглаб сьміло спочати собі, то все таки публики явилось досить, так, що п. Бойченко не міг нарікати на невдячність подільської рускої публики.

Наш театр, лишений українськими гістьми, ограничив ся знова на своїх артистів, які під провізоричною управою п. Стадника ведуть своє діло дальше. Публики буває доволі — «Продану наречену» з п. Гаєком навіть повтаряли, а на обох виставах сая була досить заповнена.

Поводженє отже театру не є согірше. Що до наших артистів, то ті вивязують ся зі своєї задачі зовсім вдоволяючо. Слідний на них вплив українських гостей. Хори в оперетах держать ся прямо знаменито.

Одна вистава, яка не вдоволила навіть мало вимагаючих — се була «Сута». Заряд за борзо єї виставляв а тимчасом ті, що заграли ролі п. Садовского

та Заньковецької, не уміли зовсім своїх ріль, через що ціла вистава випала зовсім не удачно. В неділю повтаряють її з п. Гембіцким, який виступить ще і в «Жидівці вихрестці».

«Жиди» Чирікова згромадили в театрі значне число жидівської публіки, а сионістична жидівська молодіж вручила п. Стадникови лавровий вінець по III. акті. Послідна сцена була так вірно та реально відіграна, що многи пані серед неї утікали з салі, а кількоро дітий плакало зі страху.

Театр має перебути в Тернополі до кінця мая, та виїде звідси вже мабуть під проводом нового директора.

„Дністер“ в 1905 році.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер», стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою у Львові подає за X. рік адміністраційний (1905) ось який звіт:

Оборот касовий збільшився о 496.803 К 64 с і вносить 5,866 238 К 73 с.

Капітал оборотовий збільшився о 423.729 К 81 с і вносить 2,429.451 К 65 с.

Членів було на початку року 3 351 з 3.592 деклар. уділами. В р. 1905 вступило 631 членів з 775 деклар. уділами, виступило 138 членів з 139 деклар. уділами, отже збільшилося число членів о 493 з 636 деклар. уділами, так що всіх членів числить Товариство 3.844 з 4.228 деклар. уділами в сумі 211.400 К.

В тім числі є 547 членів з 575 уділами, котрі вже сплатили свої позички і занотовалисьмо виповіджене їх уділів в сумі 24.608 К 40 с, але ще уділів до кінця року не відібрали, бо не минув ще законний час до виплати.

Межи членами $\frac{9}{10}$ становлять селяне, — а $\frac{1}{10}$ часть інші.

Господарів-селян є 3.464 або 90%, купців, ремісників і промисловців 128 або 3.3%, сьвящеників 94 або 2.5%, урядників і учителів 125 або 3.3%, церковних брацтв 7 або 0.2%, інституцій і товариств 25 або 0.7%, властитель більшої посілости 1 або —%.

На уділи членські прибуло 36.304 К 48 с, виплачено уділів виповіджених і дописаних до уділів дивіденд 7.294 К 54 с, проте збільшилися уділи о 29.009 К 94 с.

Сума зложених уділів вносить 162.127 К 34 с т. є 76% декларованої суми; пересічно 42 К 17 с на 1 члена.

Фонд резервовий збільшився о 4.218 К 12 с і вносить 25.688 К 95 с, а разом з спеціальним фондом на страти 27.036 К 06 с. фонд той ульокований в цінних паперах.

З фонду на різницю курсів покрилисьмо квоту 526 К 40 с, бо курс цінних паперів обнизився; стан того фонду остає 3.252 К 40 с.

Цілий фонд власний Товариства (уділи і фонд резервовий разом з спеціальною резервою і фондом на різницю курсів) вносить разом 192 415 К 80 с, — о 32.721 К 66 с більше як в попереднім році. Відношенє капіталу власного до чужого позістало як 1 : 11.

Цілий фонд власний і крім того часть капіталу оборотового тримаємо уміщені в цінних паперах і вкладках ощадности в інших Товариствах, через те єсьмо приготовлені кожного часу на виплату навіть значнійших сум. Ті льокації в цінних паперах і книжках вкладкових і на рахунках біжучих вносять 352.693 К 79 с. т. є 17% цілого нашого капіталу вкладкового.

З кредиту банкового користалисьмо в Банку кравім до суми 338.141 К з того звернулисьмо банкови 249.729 К, — осталисьмо довжні з кінцем року 109.712 К.

Сума вкладок збільшилася о 289.254 К 68 с і вносить (разом з скапіталізованими відсотками) на 1.957 книжочках 2,072.928 К 02 с, пересічна вкладка вносить 1.059 К. Вложило в протягу року 2.103 сторін 933.938 К 89 с, виняло 1.519 сторін 644.684 К 21 с.

В протягу 10 літ вложено у нас вкладок 5,554.081 К 02 с; є се доказом загального довіря, яке позискалисьмо через те, що уживаємо фондів так, щоби все мали пупілярне безпеченство.

Позички даємо до половини вартости землі, яку довжник посідає, і вартість землі оцінюємо після доходу катастрального виказаного в аркуши ґрунтовім.

З 3.029 позичок на скрипти в сумі 1,839.943 К 83 с є 2.880 скриптів в сумі 1,796.599 К 16 с неінтабульованих, за те доброю порукою скріплених.

Найменша позичка на скрипт уділена в протягу року вносила 140 К, найвища 10.000 К, пересічно одна позичка на скрипт 607 К.

Позичок на векслі є 244 на суму 202.671 К 88 с. Найменша позичка векслева в році вносила 25 К, пересічно оден вексель 822 К. Сума векслів збільшилася, бо кілька Товариств задаткових подавало до нас векслі з свого портфелю до реесконту.

Позичаємо на ціли продуктивні, найчастійше на купно землі.

Конець буде.

3 російского парламенту.

Дума.

Перше засіданє думи отворив секретар стану Фріш мромовою, в якій висказав, що вибрані представителі народа, яких єму припала честь привитати, одержуть в силу закона про отворенє думи, можливість працюваня над усталенєм легальних відносин і непохитного правного правління. Посли є в тім щасливім положеню, що мають працювати при повній явности і з цілковитою слободою слова. Кождє їх слово буде розповсюдженє в краю прасою, яка з пильною увагою слідить діяльність послів. Бажаючи щасливого поступу праць, заявив секретар, що отвирє думу і візвав послів до підписаня відчитаної формули присяги і до вибору президента.

На внесенє секретаря стану вибрано президентом думи московского професора університету Муромцева. Вибір привитано оплесками, а президент вступає на своє місце. Посол Петрункевич просить о голос і на завзв президента вступає на трибуну. (Оплески).

Бесідник заявляє, що є обовязком чести і достоїнства, щоби перше свобідне слово було присьвяченє тим, що за свободу вітчизни посьвятили власну свободу. (Гучні оплески). Всі вязниці переповнені. Тисячі рук витягає ся до думи, благаючи о волю. Повинностию думи є вчинити все, щоби воля, так дорого окуплена Росією, вже не поглотила більше жертв. (Гучні оплески). Жадаємо мира і згоди. Хотай ся справа буде обговорювана в адресовій дискусії, то однак є неможливою річю здавити голосний окрик серця, домагаючий ся, щоби сю квестию вже тепер полагодити. Свобідна Росія жадає увільнення арештованих. (Гучні оплески).

Президент Муромцев дякує палаті за заявленє довіря і вибір і підносить, що праці думи будуть відбувати ся на підставі пошанованя прерогатив конституційного монарха і на ґрунті цілковитого здійсненя репрезентації народів. (Оплески).

На сім замкнено засіданє. З причини, що президент мусить представити ся цареві; слідує засіданє відбуде ся в суботу.

Нова дума представляє вельми інтересний вид. Переважають мужики в національних строях. Кождий з селянських послів ріжних околиць був в строю іншої краски. Мужики з Вятки в чорних сукманах, з Волиня в сірих, з Київщини в білих, червоно мережаних. Посли козацкі явили ся в військових мундурах, Башкіри і Вірмени в торбанах або високих колпаках на голові; сьвященики в своїх духовних строях. Мужиків окружають інші послы і сердечно витають ся з ними. Настрій піднеслий. Жаданє амнестії і розділу землі є загальне, крім очевидно нечислених панів шляхтичів. Дипломати і достойники стають до розмови з послами проходжуючись по величких кульоарах.

В сали засідань послы заняли місця після сторонництв. Напротив президії находять ся льожи для дипломатів і днешникарів, по боках для публіки. Розуміє ся, на отвореню думи льожи були переповнені добірною публікою.

Посли до думи.

Ілля Шраг,

посол з Чернигівщини.

Він родив ся 23 серпня року 1847 в містечку Седневі (чернигів. пов.). Батько его, доктор медицини липского університету, Німець з Саксонії, оселив ся на Україні в Седневі в 20-их роках минулого віку і одружив ся там з панною Колодкєвичівною, Українкою. Він був лікарем у семі богатих панів Лизогубів, — се та сама семья, про яку ми знаємо з біографії Шевченка. Через те малий Ілля Шраг ще змалу чув про Шевченка, як він гостював у Лизогубів, чув про відомого маляря й українського етноґрафа Льва Жемчужникова, що також там бував. Вагагалі семья Лизогубів, серед якої раз ураз бував хлопець, була одною з вельми осьвічених, як на ті часи, панських семей.

Учив ся хлопець спершу дома, потім в чернигівській гімназії. Там одним з его вчителів був відомий байкар Леонид Глєбів. Український рух у Чернигові займав тоді і гімназьяльну молодіж, та згодом, після заборони української мови 1863. р., після того як Глє-

бову заборонено его «Черниговский Листокъ», а его самого скинено з посади, український рух в Чернигові притих. Молодіж захопив загально російський напрямок, і вона зачитувалась писаннями Чернишевского, Добролюбова, Писарева.

Р. 1865. д. І. Шраг вступив до петербурскої медично-хірургічної академії, та через півтора року покинув її задля юридичного факультету на петербурським університеті. Підчас студентських розрухів 1869. року его арештовано, як був вже на третім курсі, заборонено вчити ся і вислано під поліційний догляд у Чернигів.

Він знайшов собі роботу в земстві і був там деякий час секретарем (редактором) «Земскаго Сборника». Тільки року 1873. ему дозволено здати іспит на кандидата прав при київським університеті, і він став адвокатом у Чернигові.

Як адвокат у Чернигівщині вельми популярний, мабуть найпопулярніший зі всіх. Рідко якийсь виданий процес обходить ся без него. Дуже відомий він також серед селян, яким є повсякчасним оборонцем. Говорить просто, завсїгди про діло, без порожних фраз але вмів впевняти слухача, вмів довести его до таких висновків, яких самому ораторови треба. В запалі говорить палко, і его могучий голос панує над найбільшою салею, захоплюючи слухачів.

Як промовник визначив ся він також на зборах городської думи й земства. Він здавна ще з 1875. року, виступив на поле городської і земської громадської діяльності, здавна є гласним думи, повітового й губернского земства, був членом городської управи, повітової, а потім і губернской земських управ. Завсїгди належав до лївих партійних груп, боров ся не перестаючи проти гнітючого російського режиму а обстоював інтереси й потреби робучого народу і найбільше селян.

Цілий ряд культурно-просвітних товариств (громадска бібліотека, драматичне товариство, учена архівна комісія та ин.) завсїгди мали своїм членом д. Іллю Шрага, що дбав про їх інтереси і обороняв їх, коли треба було, від нападів чернигівської адміністрації, яка в особі таких губернаторів, як Анастасев або Андрієвский, завсїгди готова була задавити всякий живий громадський рух.

Посол з Чернигівщини, хоч має німецьке прізвище, але відколи почув себе свідомим Українцем, ніколи не належав до тих «щирих» земляків, які своє українство ховали по власних кабінетах, а серед людей виступали зкрізь москалями, чужинцями серед свого народу. Д. І. Шраг завсїгди в громадських справах поводив ся як Українець і де треба було і де була змога, обороняв національні права українського народу.

Між иншим, у земстві він завсїгди добивав ся української школи, і подав про се реферат до губернского земского збору і досяг таки, що той реферат прийнято, не вважаючи на те, що «обрусителі» завзято виступили проти него. Звичайно, уряд навіть не відповідав на земську постанову, але реферат д. Шрага на ново зняв рух в обороні української школи. Так само довелось ему вкуші з иншими, стати в оборону українського музею ім. В. В. Тарновского і таки досягти того, що земство прийняло і впорядкувало для громадского ужитку той коштовний музей.

Яко член української демократично-радикальної партії, він виступав у Москві на загально-російських зїздах земських та городських діячів в обороні автономії України і положив чимало праці і заходів, щоб поширити думку про се.

Д. Шраг завсїгди був своїм чоловіком серед українських літературних гуртів, живучи в приятні з найвидатнішими українськими літератами. Сам він надрукував чимало публіцистичних статей в львівським журналі «Правда», а потім оглядів земської літератури в «Записках наукового товариства ім. Шевченка».

Той такт, сміливість і енергія, якими доси визначала ся діяльність д. Іллі Шрага, в

порукою, що буде в думі щирим оборонцем громадської вільности, інтересів робучого народу і прав української нації.

Аркадій Грабовецкий,
посол з Чернигівщини.

Родив ся в р. 1865 в с. Турівці, учив ся у дядка, опісля пішов до Києва на науку до шевця, але відти втік до дому і працював при господарстві. Парубком дістав ся знов до Києва на службу до панів, опісля перейшов на службу старшого кондуктора при залізниці, був в Самарканді (1897—1899), а опісля в Манджурії Буваючи в світлі, пізнав вагу освіти, став багато читати, а Шевченко, Куліш стали его улюбленими письменниками. Він почуває себе цілком свідомим Українцем і стояти буде в думі за широкою автономією України. Землю, на его думку, треба зараз відати хліборобам; Жидам треба дати рівні права, а тоді вони й позбудуть ся своїх поганих привичок, яких набрали ся наслідком свого безправного життя. Грабовецкий не дає віри чуткам, що мовто думу розженуть; він вважає се за неможливе.

Пилип Смиченко,
посол з Чернигівщини.

Має 33 літ. Він родив ся в селі Тишківці, чигиринського повіту, скінчив однокласову церковну школу, по тому робив дома при господарстві, у войску дослужив ся до фельдфебля; з войска вийшов торік і господарує на трьох десятинах. До партії до жадної він не належить і не знає жадної програми, але своїми поглядами підходить до кадетів. Він каже, що селяни передовсім ждуть землі; але на его гадку самої землі за мало, а треба забезпечити народови просвіту і волю. На справу жидівську так задивляє ся: «Я сам не знаю, чи то буде добре чи зле, але гадаю, що Жидам треба дати таке право, як і другим, бож вони такі люди, як і другі». Він стоїть за уведенням чотириім'янного виборчого права, за загальною шкільною наукою і т. д. Цікава річ, як він зрозумів поведене панів підчас виборів. «Тепер — каже — ходять вони за пан-брат в хлопом, ладно з ним розмовляють, частують папіросками; але то так лише, щоби від хлопа дістати голос, а там на селі пан на дві версти буде кричати на хлопа, щоби уступив ся з дороги і зняв перед ним шапку!»

Про симо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Якова; римо-кат.: Серватія. — В понеділок: руско-кат.: Єремій прор.; римо-кат.: Бонифатія. Вівторник: руско-кат.: Бориса і Гліба; римо-кат.: Софії і 3 дочок.

— **Преосв. Епископ Чехович** виїхав на канонічну візитацию деканатів белзкого і угнівського і верне до Перемишля аж в половині червня.

— **3 драм. товариства ім. Котляревского.** Звичайне засіданє відділу товариства відбуде ся в понеділок дня 14. мая с. р. в комнаті «Рускої Бесіди» о год. 6. вечером. Задля важности точок дневного порядку просить ся пп. відділових о комплект.

— **3 Тернополя.** В середу дня 16. с. м. в память знесеня панщини відбуде ся в Терноволи на площі коло міських бараків о 11. год. окружне народне віче під голим небом. На дневнім порядку: реферат про сучасне положене Русянів, та про виборчу реформу в Австрії. По вічу руский театр дасть представленє для селян по знижених цінах. Початок о 6. год.

— **3 Самбора** пишуть нам: Дня 17. мая (в четвер) відбуде ся в Самборі в сали му-

зичного товариства концерт бандуриста Гната Хоткевича з багатою програмою. Сей незвичайний концерт будить загальне заінтересованє, тож радимо поспішати з самовлєнями білетія, бо з огляду на невелику салю число місць є доволі обмежене. Білети продають ся в «Народн. Торговлі», а в день концерту при касі від 7. год. Ціни місць: крісла 1 К 50 с; вступ на салю 60 с.

— **Концерти і забави в червні.** Як на початок кожного місяця так і на перші дни червня готувить ся у Львові кілька концертів, аматорських вистав, фестивів ітп. О скільки зачуваємо, львівський «Сокіл» приготує на початок червня великий гімнастично-вокальний вечер в салі Фільгармонії. В тій самій салі має відбутися в перших днях червня концерт з нагоди загальних зборів «Просвіти», на яким виступлять хори чотирох львівських читалень «Просвіти». З аматорських представлень приготує Товариство ім Котляревского комедию Л. Лопатинського п. з. «Параця». «Сокіл» має намір устроїти в тім місяці великий фестин, який мав би бути взірцем того рода забав.

— **«Взаїмна поміч гал. і бук. учителів і учительок».** В марці і цьвітні 1906 р., се є в 7. і 8. місяці ествования Товариства, прибуло 59 членів звичайних, 37 спомагаючих і 1 добродій; разом з попередними є 930 членів звичайних, 207 спомагаючих і 7 добродійів, — загалом 1144 членів. Найбільше членів прибуло з шкільних округів: Заставна (8), Коломия (8), Товмач (7), Снятин (6), Богородчани (5), Борщів (5), Рава руска (4), Городенка (3), Жовква (3), Золочів (3), Перемишль (3), Самбір (3). В тім часі вийшли в житє 4 нові відділи окружні: в Заставній, в Вижиці, в Скалаті, в Белзі, а крім того внесено поданя в справі заснованя 3 нових відділів окружних: в Рожнітові, в Борщеві і в Краківці; всіх відділів окружних (введених в житє і запроєктованих) є доси 48. Приходів в тих двох місяцях було 1900.26 К а розходів 902.52 К, отже майно Товариства зросло о 997.74 К; загалом становить доси майно «Взаїмної помочи» суму 4704.77 К.

— **До ювілею проф. В. Антоновича.** Сего року минає 35 літ професорської і 45 літ літературної діяльності знаменитого професора київського університету і славно звісного ученого Володимира Антоновича. Товариші професора і ученики шановного ювілята мають справити ему 20. н. ст. мая святоточний пир і запросили взяти в ній участь всіх, хто спочуває дорогоцінній науковій і громадській діяльності ювілята.

Подаємо коротеньку звістку про житє і діяльність проф. Антоновича. Він родив ся року 1834 в спольщеній українській семі, вчив ся в одеській гімназії, потім в київським університеті, скінчивши спершу медичний віділ, а потім історично-філологічний. Учителював в одній із київських гімназій, в кадетським корпусі, а від 1871. р. професорує в київським університеті. Року 1861 в українським місячнику «Основи» (за май) В. А. надрукував статю «Моя исповѣдь», в котрій зрік ся польських націоналістичних поглядів, які панували в тогочаснім польським громадянстві, і заявив себе щирим Українцем. Коли ся статя викликала страшенне обуренє серед Поляків і напади на В. А., то він відповів їм так: «я не хотів бути чужинцем для того народу, котрий я люблю і серед якого я народив ся і живу. Мені би треба було або зректи ся свого сумління, або вийти з вашого громадянства. — Я вибрав друге і маю надїю, що працюю та любовію коли небудь я заслужу на те, що Українці признають мене сином свого народу, бо ладен у всьому терпіти їх долю». Тепер можна сказати, що надії проф. В. А. справдили ся як найповнійше. Своєю довголітною, ріжносторонною і дорогоцінною науковою працею В. А. цілком заслужив на те, щоб Українці почитали его за одного з найкрасних синів свого народу. Як історик, археолог, антрополог, етнограф — В. А. прославив ся численними, надзвичайно цінними своїми працями, як професор він витворив цілу істо-

ричну школу, яка дала не мало теж відомих учених, як Українець — він мав також великий вплив на розвиток національної української свідомості і всю свою наукову працю цілком присвятив Україні. Імя ювілята славновісне і поважане не тільки на Україні, а далеко поза межами її і навіть за кордоном, і можна запевне сказати, що прилучитись до святкування ювілею В. А. забажають люди найрізнішших верств, станів, націй, зросту і полу. Оноді з сего приводу в київській університеті відбула ся нарада професорів, на якій вироблено програму, місце і час святоточного ювілейного прийняття.

— **Последний репертуар руского театру в Тернополи** (сая «Міщанського Братства» — Початок о 7½ вечером): Ві второк для 15. мая с. р. «На сіножати» народна оперетка Яновскої з танцями і «Як ковбаса та чарка то минеть ся сварка», водевіль зі співами Старцкокого. — В четвер дня 17. с. м. премієра «Корисна посада» (Хабарники) славновісна комедия в 5 діях Островского в перекладі Й. Стадника. — В суботу дня 19. с. м. другий раз «Жиди» штука в 4 діях Чірікова, в перекладі Й. Стадника. — В неділю дня 20. с. м. «Невольник» історичні картини в 5 діях зі співами і танцями Кропивницького.

— В **Заліщиках** відбуде ся дня 16. с. м. людський концерт в честь Т. Шевченка в салі «Сокола» заходом філії «Пробсвіти» і «Рускої Бесіди». Програма концерту уложена займаючо. Початок о 4 год.

— **До відома Вп. Рибцікого**, директора державних залізниць у Львові. В Тернополі кінчать перебудову залізничного двірця. На новій фасаді дають напись та лише в язиці польскім. Букви польскі розкинено широко, вигідно так, щоби на рускі місця не стало. Таж Тернопіль не Краків — може би проте Дирекция зарядила, поки стоїть руштоване, уміщене рускої написи — та не бавила ся у вшехпольску політику. *Тернопільськ.*

— **Із Станиславова** пишуть: Адвокат др. Никола Желеховский переїс з днем 1. мая свою капцелярию до Солотвини, натомість адвокат др. Йосиф Партицкий перепровадив ся з улиці Савіжинської (Тисьменицької) до значно більшого льокалю при ул. Собіського ч. 20, коли поштового уряду (дім з чотирьма стовпами). Так само змінили льокаль рускі народні товариства: «Руска Бесіда», «Станиславівський Боян», «Руска хата» і «Руска каса міщанська», обнимаючи давнє поміщенє філії «Банку гіпотечного» при пл. Собіського ч. 24, ріг ул. Голуховского, а побіч каварні Габсбург. Торжество отвореня нового льокалю заповіла «Руска Бесіда» на день 13. мая.

— **Смерть з розпуки.** В ріці Солотві коло Любачева втопила ся Козаровска, вдова по міскім секретарі в Любачеві, якій місце не дало з титулу служби єї мужа ні найменшого заосмотреня. Покійна, будучи в старших літах і немічного здоровля, радила собі два літа в той спосіб, що випродувала всі річи, а коли їх нестало, з розпуки відобрала собі житє.

— **Арештованє мантія.** Оноді вечером арештовано в Кракові Ів. Винклера, председателя «Першого товариства взаїмного кредиту» в Радомі під закидом сфальшованя векслів на суму 20.000 рублів з підписом гр. Жигм. Вельпольского з Острівця і єго жени. Винклер переслав фальшиві векслі з дуже добре підробленим листом адвокатуви з порученєм, аби векслі зесконтував в иншій товаристві і переслав гроші гр. Вельпольскому на руки портiera «Готелю Дрезденського» в Кракові. Однак зараз по зесконтуваню векслів, гр. Вельпольський явив ся несподівано в справах виборчих в Радомі і тут повідомив єго адвокат о всім. Тимчасом Винклер зараз по висланю векслів виїхав до Відня, а відтак до Кракова, де в «Готели Дрезденскім» зголо сив ся у портiera яко гр. Жигм. Вельпольский і тут повідомлена вже о всім поліция арештувала єго. Винклер пробував викрутити ся, однак вкінца признав ся, оправдуючи ся, що до обманьства девели єго довги.

— **Підвисшенє листового порта в Австрії** — як звіщають півурядово — має наступити в серпни або в вересни сего року. Тимчасом мають вести в тій справі переговори з Будапештом і Берлином. Порто від листів буде виносити 12 с замість дотеперішних 10 с. Проектована підвижка принесла би річно о коло 8 мільонів корон.

— **Нове «нарічє».** «Галічанін» доносить з Черновець, що на похоронах бл. п. А. Шанковского промовляв звісний б. однорічний посол Гакман на «буковинсько-русском нарічю». Доси мали кацапи «галицьку паламарщину» тепер придбали собі ще буковинську. П. Гакманови не мож брати за але, що він утворив собі спеціальне «нарічє», бо він яко кацапствующий Німець гаразд не знає мови народу, з котрого і між котрим живє, і творить новий «волянік» на радість «Галічанінови».

— **Думка.**

Ой, скажи мені, струмочку,
та скажи тихенько,
чи тобі не гоже в гаю,
що журчиш сумненько?

Ой, скажи ти, соловію,
співаче маленький,
чом жалобою в даль лине
голос твій віжненький?

Скажи, синя незабудько,
розкажи, сестричко,
чом россою слезонькою
в ранці мнєш личко?

Чом ти плачеш чорна хмаро,
спішучи все далі —
чи збираєш з сего світа
всі слези, всі жалі?

Ой, колиж і у природі
гаразду не має —
так чиж диво — що й вам доля
щастє укриває?

Та чом рідко ти куваєш,
зовуленько сива?
Чому щастєм в літну нічку
папороть не цвила?

Уляна К.

Посмертні оповістки.

— **Станислав Гнівош**, властитель посілости, б. посол соймовий, помер у Львові дня 10. с. м. в 73 р. житя. Память покійника звеличав нині на єго похоронах хор питомців дух. семінарії, з вдячності за устний запис покійника в квоті 10.000 К на будову церкви в Тростянці, добромильского повіта, де покійник був патроном. В. є. п.!

— **Розалія з Шамоновичів Лотоцка**, жінка народного учителя Льва Лотоцкого в Шумлянском малих коло Бережан, померла дня 9. с. м. В. і. п.!

Телеграми

з дня 11. мая 1906.

Будапешт. Президент міністрів, Векерляс виїхав вчєра до Відня.

Відень. Берлинський дописуватель W. Tagblatt-у заперечує на основі урядових інформацій, немов би з кінцем сего місяця мав відбути ся зїзд німецького цїсаря з царем.

Відень. Пос. Бик жадєв від польского кола побільшеня числа жидівських мандатів до 7 або 8, на що коло згодило ся.

Градець. Graz. Tagbl. пише, що кн. Гогенльогє мав заявити, що виборча реформа є єго одинокою місією, яку має перевести.

Льондон. Бюро Райтера доносить, що є надія, що заDIRKA Англії з Туреччиною о місцевости над Червоным морем покінчить ся мирно.



Цариця Мая Мария

31 наук на місяць Май

уложив

о. Юліян Дзєрович, катехит в Бродах.

Цїна книжки 4 К, пересилка почтова 30 сот.

Дїстати можна лише у автора в Бродах.

Проповіди ті пригідні на кождий празник Богородииний подїлені сьуть на чотири части: 1. Хвала Марії; 2. Чесноти Марії; 3. Опіка і поміч Марії; 4. Способи почитаня Марії. Подають они много примірїв побільшій часті з рускої історії, рускої літератури і рускої легенди і трактують о многих предметах доси в руских проповідях на порушованих як: Марія Мати руского краю; о Акафисті до Марії; о іконах Марії ітд.



Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12 20*, 6-10, 1 40, 5 45, 9 05*
« Кракова	2 31*, 5 50*, 8 45, 1 30, 5 25, 8 40 9 30*
« Підволочиск	7 20, 11 45, 2 20, 5 50, 10 30*
« Лавочного	7 29, 11 50, 10 50*
« Рави рускої	7 50, 4 50
« Станиславова	8 05
« Самбора	8 15, 1 50, 9 20*
« Любіня вел.	11 50* (13 5—16 9 в неділі і сьвята)
« Яворова	8 18, 4 37
« Янова	1 15 (1 5—30 9), 8 45* (13 5—9 9 в неділі і р.-кат. сьвята), 9 25* (13 5—9 9)
« Коломиї	10 05
« Ряшева	10 35
« Тухлі	3 45 (від 15 6 до 30 9)
« Брухович	7 07, 3 25, 5 30, 8 20* (всі від 6 5—23 9 щоденно і 1 45 (6 5 до 23 9 в неділі і р.-кат. сьвята)

Ні Підзамче.

« Підволочиск	7 05, 11 30, 2 08, 5 35, 10 16*
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	12 45*, 1 —*, 8 35, 2 45, 6 35* 8 25 10 05*
« Іцкан	2 51*, 6 15, 9 20, 2 40, 10 40*
« Підволочиск	6 20, 10 55, 2 21, 6 15*, 9 50*,
« Яворова	6 55, 6 —*
« Янова	9 15 (1 5—30 9), 1 35 (13 5—9 9 в неділі і р.-кат. сьвята), 3 14 18 5—9 9).
« Лавочного	7 30, 2 30, 6 25*
« Самбора	8 55, 4 15, 10 51
« Станиславова	9 10*
« Белзци	10 45
« Ряшева	4 05
« Коломиї	3 30
« Рави рускої	7 25*, 11 35*
« Перемишля	10 05* (від 1 5 до 30 9) Хирова, Ясла
« Стрия	11 10*
« Брухович	6 05, 2 28, 3 40, 6 26* (всі від 6 5 до 23 9 щоденно), 12 40 (6 5—23 9 в неділі і р.-кат. сьвята).

З Підзамча:

« Підволочиск 6 32, 11 07, 2 32, 6 27*, 10 02*.
Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені звїздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.
Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілї денє в міскім бюрі ц. к. державних залізниц, пасаж Гансмана ч. 9.

Особа самітна, середного віку, знаюча ся на господарстві взагалі, пошукує посади до заряду дому у сьвященника. Ласкаві зголошеня листовні: Львів, ул. Ягайлонська ч. 17. Залєска, партер. (1—2)

СОКІЛ Мутки можна набувати в «Сонільскім Базарі» у Львові і паперці і у всіх торгівлях в краю.